

# ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1956

Vyhlášené: 27.12.1956 Časová verzia predpisu účinná od: 14.12.1961 do: 31.03.1964

**Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.**

**67**

**Z á k o n**

z 20. decembra 1956

**o hospodárení s bytmi**

Národné zhromaždenie Československej republiky sa uznieslo na tomto zákone:

## **§ 1**

(1) Zdravé bývanie je jednou zo životných podmienok každého jednotlivca a tým i základnou zložkou životnej úrovne obyvateľstva miest i vidieka. Štát sa stará o zvyšovanie úrovne obyvateľov i na tomto úseku a stará sa, aby sa s bytmi správne hospodáril.

(2) Úlohy s tým spojené zabezpečujú predovšetkým miestne národné výbory, ktoré majú najlepšiu možnosť hospodáriť s bytmi na základe posúdenia miestnych podmienok a so znalosťou pomerov každého jednotlivého občana, s prihliadnutím na rozvoj národného hospodárstva. Pri plnení týchto úloh vytvárajú národné výbory podmienky, aby sa na vykonávaní bytovej politiky podieľali v čo najväčšom počte pracujúci a spoločenské organizácie, najmä Revolučné odborové hnutie, a aby sa pritom plne uplatnila iniciatíva a aktivita občanov.

## **PRVÁ ČASŤ**

### **PREHLAD O BYTOVOM PRIESTORE**

## **§ 2**

### **Ohlasovacia povinnosť**

(1) Vlastníci domov a užívatelia bytov sú povinní hlásiť výkonnému orgánu národného výboru skutočnosti, ktoré potrebuje na to, aby mohol hospodáriť s bytmi podľa tohto zákona; sú tiež povinní podať výkonnému orgánu národného výboru potrebné vysvetlenia.

(2) Skutočnosti, ktoré sa týkajú vojenských bytov, hlásia sa tiež náčelníkovi posádky (ďalej len „náčelník“).

**DRUHÁ ČASŤ**  
**ROZDELENIE BYTOVÉHO PRIESTORU**

**ODDIEL I**  
**ZOZNAMY A PORADNÍKY**

**Článok 1**

**Zoznamy uchádzačov**

**§ 3**  
**Miestne zoznamy**

(1) Výkonný orgán miestneho národného výboru vedie v každej obci zoznam osôb, ktoré nemajú v obci vlastný byt alebo v nej bývajú vo vlastnom byte, ktorý je zdravotne závadný alebo zdravotne nevhodný alebo ktorý musia vypratať, pretože vlastník domu má proti nim exekučný titul na jeho vypratanie, a uchádzajú sa v obci o byt (ďalej len „uchádzači“).

(2) V obciach, ktoré majú viac než 5000 obyvateľov alebo sú sídlom okresného národného výboru alebo ktoré určí rada okresného národného výboru, zapíše výkonný orgán miestneho národného výboru do zoznamu uchádzačov, ktorí nemajú v obci vlastný byt, len vtedy, ak v obci trvale pracujú.

**§ 4**  
**Zoznamy zamestnancov organizácií**

Rozpočtové, hospodárske a iné organizácie socialistického sektora (ďalej len „organizácie“), ktoré majú podnikové byty (§ 77 ods. 1), vedú pre každú obec, v ktorej sú tieto byty, zoznamy uchádzačov, ktorí sú ich zamestnancami a v obci trvale pracujú.

**§ 5**  
**Zoznamy vojakov z povolania a príslušníkov Ministerstva vnútra**

(1) Náčelníci vedú pre každú obec, v ktorej sú vojenské byty, zoznam uchádzačov, ktorí sú vojakmi z povolania alebo občianskymi zamestnancami vojenskej správy a vykonávajú v obci službu alebo v nej trvale pracujú.

(2) Krajské správy Ministerstva vnútra a iné orgány tohto ministerstva narovň im postavené (ďalej len „krajské správy“) vedú pre každú obec, v ktorej sú byty Ministerstva vnútra, zoznam uchádzačov, ktorí sú príslušníkmi ozbrojených súčastí Ministerstva vnútra (ďalej len „príslušníci Ministerstva vnútra“) a vykonávajú v obci službu.

**§ 6**  
**Zoznamy družstevníkov**

(1) Ľudové bytové družstvá (ďalej len „družstvá“) vedú pre každú obec, v ktorej majú svoje družstevné byty, zoznam uchádzačov, ktorí sú členmi družstva.

(2) V obciach uvedených v § 3 ods. 2 zapíše družstvo do zoznamu uchádzačov, ktorí nemajú v obci vlastný byt, len vtedy, ak sú členmi družstva a v obci trvale pracujú.

(3) O stavebných bytových družstvách a bytoch v ich domoch platia osobitné predpisy.<sup>1)</sup>

**Spoločné ustanovenia o zoznamoch****§ 7**

Uchádzači, ktorí bývajú v obci vo vlastnom byte, ktorý musia vyprázdniť, pretože vlastník domu má proti nim exekučný titul na jeho vypratanie, sa zapisujú do zoznamu i na žiadosť vymáhajúceho vlastníka domu.

**§ 8**

- (1) Uchádzača možno v obci zapísať iba do jediného zoznamu.
- (2) Ak sú uchádzačmi manželia, zapíše sa do zoznamu len jeden z nich.

**Článok 2  
Poradníky****Miestne poradníky****§ 9**

(1) V obciach uvedených v § 3 ods. 2, ako aj v iných obciach, kde je v miestnom zozname zapísaných viac než 50 uchádzačov, vedie výkonný orgán miestneho národného výboru popri tomto zozname osobitný poradník.

(2) Výkonný orgán miestneho národného výboru zapíše do miestneho poradníka uchádzačov zapísaných do miestneho zoznamu, ktorí podľa naliehavosti bytovej potreby a so zreteľom na význam svojej práce prichádzajú v najbližšom časovom období do úvahy pre pridelenie bytu, a zároveň podľa tých istých skutočností určí pre každého uchádzača zapísaného do poradníka jeho poradie.

(3) Ak sa majú v časovom období, na ktoré sa zostavuje poradie, prideľovať aj byty pracovníkom nevyhnutných služieb (§ 82 č. 2), zapíše miestny národný výbor do osobitnej skupiny v miestnom poradníku uchádzačov, ktorých pobyt v obci je nevyhnutne potrebný pre zabezpečenie verejných služieb, a to v takom poradí, ktoré zodpovedá významu ich práce, a podľa ich bytovej potreby.

**§ 10**

Uchádzači zapísaní do miestneho zoznamu, ktorí neboli zapísaní do miestneho poradníka, môžu proti tomu podať výkonnému orgánu miestneho národného výboru rozklad, o ktorom tento výkonný orgán rozhodne do 30 dní. Proti rozhodnutiu, ktorým výkonný orgán miestneho národného výboru určil poradie uchádzačov zapísaných do poradníka, nemožno sa však odvolať.

**Poradníky zamestnancov organizácií, vojakov z povolania, príslušníkov Ministerstva vnútra a družstevníkov****§ 11**

Ak je v zozname zamestnancov organizácie, v zozname vojakov z povolania, v zozname príslušníkov Ministerstva vnútra alebo v zozname družstevníkov zapísaných viac než 50 uchádzačov, vedie organizácia, náčelník, krajská správa alebo družstvo okrem zoznamu osobitný poradník.

## § 12

(1) Organizácia zapíše po dohode so závodným výborom odborového sväzu do poradníka zamestnancov organizácie uchádzačov zapísaných do zoznamu (§ 4), ktorí podľa významu svojej práce a so zreteľom na naliehavosť bytovej potreby prichádzajú v najbližšom časovom období do úvahy pre pridelenie bytu, a zároveň podľa tých istých skutočností určí pre každého uchádzača zapísaného do poradníka jeho poradie.

(2) Za obdobných podmienok zapíše náčelník alebo krajská správa do poradníka vojakov z povolania alebo do poradníka príslušníkov Ministerstva vnútra uchádzačov zapísaných do zoznamu (§ 5 ods. 1 alebo 2) a zároveň podľa tých istých skutočností určí pre každého uchádzača zapísaného do poradníka jeho poradie.

(3) Družstvo zapíše do poradníka družstevníkov uchádzačov zapísaných do zoznamu (§ 6), ktorí podľa naliehavosti bytovej potreby a so zreteľom na význam svojej práce prichádzajú v najbližšom časovom období do úvahy pre pridelenie bytu, a zároveň podľa tých istých skutočností určí pre každého uchádzača zapísaného do poradníka jeho poradie.

## § 13

### Schvaľovanie poradníkov

(1) Uchádzačom zapísaným do poradníka zamestnancov organizácie alebo do poradníka družstevníkov možno prideliť podnikový alebo družstevný byt len vtedy, ak výkonný orgán miestneho národného výboru schválil poradník.

(2) O žiadosti organizácie alebo družstva za schválenie poradníka rozhodne výkonný orgán miestneho národného výboru do 30 dní po tom, keď mu poradník bol predložený. Ak nerozhodne v tejto lehote, predpokladá sa, že poradník schválil.

(3) Proti rozhodnutiu výkonného orgánu miestneho národného výboru o žiadosti za schválenie poradníka môže sa odvolať len organizácia alebo družstvo.

## § 14

### Všeobecné ustanovenia o poradníkoch

Kde sa v tomto zákone hovorí o poradníkoch, rozumie sa tým v prípadoch, kde výkonný orgán miestneho národného výboru, organizácia, náčelník, krajská správa alebo družstvo nie sú povinní viesť poradník, zoznam uchádzačov (§§ 3 až 6).

## Článok 3

### Spoločné ustanovenia o zoznamoch a poradníkoch

## § 15

(1) Miestne zoznamy i miestne poradníky sú verejné a každý si ich môže prezrieť.

(2) Organizácia i družstvo musí každému svojmu zamestnancovi alebo členovi dovoliť, aby si prezrel zoznam a poradník zamestnancov organizácie alebo zoznam a poradník družstevníkov.

(3) Taktiež každý vojak z povolania i občiansky zamestnanec vojenskej správy môže si prezrieť zoznam a poradník vojakov z povolania. To platí tiež o príslušníkoch Ministerstva vnútra v činnej službe, pokiaľ ide o zoznam a poradník príslušníkov Ministerstva vnútra.

## **ODDIEL 2 PRIDELOVANIE BYTOV**

### **Príslušnosť**

#### **§ 16**

Výkonné orgány miestnych národných výborov pridelujú byty osobám, ktoré sa o ne uchádzajú, ako i náhradné byty osobám, ktoré sú povinné vypratať byt na rozkaz na vypratanie (§ 42 ods. 1) alebo preto, že proti nim má vlastník domu exekučný titul na vypratanie bytu.

#### **§ 17**

(1) Výkonný orgán miestneho národného výboru prideluje byty v svojom obvode.

(2) Náhradné byty prideluje výkonný orgán miestneho národného výboru, v obvode ktorého je byt, ktorý má byť vypratáný. Ak je náhradný byt v inej obci, prideluje ho výkonný orgán miestneho národného výboru, v obvode ktorého je byt, ktorý má byť vypratáný, po dohode s výkonným orgánom miestneho národného výboru, v obvode ktorého je byt náhradný.

### **Spôsob pridelovania bytov**

#### **§ 18**

(1) Miestny národný výbor prideluje byty uchádzačom zapísaným do poradníka, a to podľa poradia uchádzačov, prihliadajúc však zároveň na to, aby bol byt počtom i rozmerami miestností vzhľadom na počet príslušníkov uchádzačovej domácnosti i vzhľadom na miestne pomery primeraný uchádzačovej bytovej potrebe.

(2) Osobe, ktorá nie je zapísaná do poradníka, možno prideliť náhradný byt,

1. ak má svoj doterajší byt vypratať na rozkaz na vypratanie (§ 42 ods. 1) alebo na rozkaz stavebného úradu;
2. ak bola o svoj byt pripravená živelnou pohromou.

(3) Osobe, ktorá nie je zapísaná do poradovníka, možno prideliť byt,

1. ak ide pri prvom pridelení o uchádzača,
  - a) pre ktorého organizácia, v ktorej pracuje, v dohode so závodným výborom základnej organizácie Revolučného odborového hnutia vykonala také stavebné úpravy, ktorými sa získa byt z priestorov slúžiacich na iné účely než na bývanie alebo nespôsobilých na bývanie;
  - b) ktorému dal miestny národný výbor súhlas, aby vlastným nákladom vykonal takú stavebnú úpravu, ktorou sa získal byt z priestorov slúžiacich na iné účely než na bývanie alebo nespôsobilých na bývanie;
2. ak ide o osobu, ktorej treba prideliť byt v štátnom záujme;
3. ak ide o osobu, ktorá dobrovoľne uvoľní svoj byt. V tomto prípade možno však prideliť byt najviac rovnakej hodnoty a vybavenia, ale s menším úhrnom podlahovej plochy obytných miestností.

#### **§ 19**

(1) Podnikové byty, byty Ministerstva vnútra a družstevné byty prideluje výkonný orgán miestneho národného výboru na návrh organizácie, krajskej správy alebo družstva.

(2) Výkonný orgán miestneho národného výboru byt pridelí, ak mu organizácia, krajská správa alebo družstvo najneskoršie do 30 dní po vzniku ohlasovacej povinnosti (§ 2 ods. 1) navrhne uchádzača, ktorému možno za podmienok § 18 byt pridelí.

(3) Ak nenavrhne organizácia, krajská správa alebo družstvo takého uchádzača do určenej lehoty, môže výkonný orgán miestneho národného výboru pridelí byt uchádzačovi zapísanému do miestneho poradníka, a to predovšetkým zamestnancovi organizácie, príslušníkovi Ministerstva vnútra alebo členovi družstva.

### **Právne dôsledky pridelenia bytu**

#### **§ 20**

(1) Vlastník domu môže sa proti rozhodnutiu výkonného orgánu miestneho národného výboru o pridelení bytu odvolať len vtedy, ak sa týka rozhodnutie podnikového bytu, bytu Ministerstva vnútra alebo družstevného bytu.

(2) Osoba, ktorej bol byt pridelený, môže sa proti takému rozhodnutiu odvolať len vtedy, ak ide o pridelenie náhradného bytu.

#### **§ 21**

(1) Rozhodnutím výkonného orgánu miestneho národného výboru o pridelení bytu vzniká medzi osobou, ktorej bol byt pridelený, a vlastníkom domu nájomný pomer.

(2) Nájomný pomer vzniká dňom, keď sa rozhodnutie výkonného orgánu miestneho národného výboru o pridelení bytu stalo vykonateľným, ak je byt v tom čase už vypratáný, inak dňom jeho vypratania.

(3) Ak ide o iný byt než náhradný, nájomný pomer nevznikne, ak uchádzač, ktorému bol byt pridelený, ohlásí výkonnému orgánu miestneho národného výboru do 3 dní po tom, keď mu bolo doručené rozhodnutie o pridelení bytu, že byt neprijíma.

#### **§ 22**

Ak nedôjde medzi nájomníkom, ktorému sa pridelil byt, a vlastníkom domu k dohode o nájomnom a vedľajších platbách spojených s užívaním bytu, rozhodne o nich miestny národný výbor.

#### **§ 23**

### **Zrušenie nájomného pomeru a nové pridelenie bytu**

Ak sa nájomník do 15 dní po vzniku nájomného pomeru bez vážnych dôvodov nenasťahuje do prideleného bytu ani do tej istej lehoty nezačne s jeho úpravou, vyhlási výkonný orgán miestneho národného výboru nájomný pomer za zrušený a pridelí byt inému uchádzačovi (§§ 18 a 19).

#### **§ 24**

### **Zoznamy voľných a pridelených bytov**

(1) Miestne národné výbory vedú zoznamy všetkých novovystavaných, zriadených a uvoľnených bytov, ktoré sú oprávnené pridelovať. Súčasne s pridelením bytu vyznačia v zozname osobu, ktorej bol byt pridelený, dátum a dôvod pridelenia. Byty podnikové a byty pridelené pracovníkom nevyhnutných služieb vedú v zozname oddelene.

(2) Organizácie a družstvá vedú zoznamy voľných a pridelených podnikových bytov (§ 77 ods. 1) a družstevných bytov (§ 6 ods. 1 a 2).

(3) O zoznamoch voľných a pridelených bytov platí obdobne ustanovenie § 15.

### **Zodpovednosť za včasné pridelenie bytov**

#### **§ 25**

(1) Výkonný orgán miestneho národného výboru je povinný prideliť byt, pri ktorom mu prislúcha pridelovacie právo, do 15 dní.

(2) Táto lehota sa počíta

1. pri byte, ktorý je jeho užívateľ povinný vypratať na rozkaz na vypratanie (§ 42 ods. 1) alebo pri ktorom bol vyhlásený nájomný pomer za zrušený (§ 23), odo dňa, keď sa rozkaz na vypratanie alebo rozhodnutie o zrušení nájomného pomeru stali vykonateľnými;
2. pri byte, pri ktorom sa vykonávajú stavebné zmeny alebo úpravy podľa rozkazu stavebného úradu alebo s jeho súhlasom, od povolenia na užívanie.
3. pri podnikových bytoch, bytoch Ministerstva vnútra a družstevných bytoch odo dňa, keď organizácia, krajská správa alebo družstvo navrhli výkonnému orgánu miestneho národného výboru uchádzača, ktorému možno za podmienok § 18 prideliť byt, alebo ak ide o pridelenie bytu uchádzačovi podľa § 19 ods. 3, od uplynutia 30-dennej lehoty určenej v § 19 ods. 2, prípadne odo dňa, keď sa stalo vykonateľným rozhodnutie výkonného orgánu miestneho národného výboru, ak tento orgán nevyhovelo návrhu organizácie, krajskej správy alebo družstva;
4. pri ostatných bytoch od ich ohlásenia.

(3) Ak pridelil výkonný orgán miestneho národného výboru byt v určenej lehote a ak mu ohlásil uchádzač včas, ktorému bol byt pridelený, že byt neprijíma, plynie pre pridelenie bytu nová 15-denná lehota od tohto ohlásenia.

#### **§ 26**

Ak nesplní výkonný orgán miestneho národného výboru túto povinnosť, zodpovedá štát (miestny národný výbor) vlastníkovi domu za škodu, ktorá mu z toho vznikla, že byt zostal po vyprataní neprenajatý.

#### **§ 27**

### **Byty vyňaté z pridelovacieho práva**

Pridelovacie právo miestneho národného výboru sa nevzťahuje

1. na byty vystavané stavebnými bytovými družstvami (§ 6 ods. 3);
2. na byty vystavané v podnikovej bytovej výstavbe z vlastných voľných prostriedkov podnikov a z iných zdrojov, ktoré možno podľa platných predpisov na tento účel použiť;
3. na byty vystavané v bytovej výstavbe jednotných roľníckych družstiev;
4. na vojenské byty;
5. na domovnícke byty;
6. na byt v rodinnom domčeku, ak vyhlási vlastník domčeka miestnemu národnému výboru zároveň s ohlásením bytu alebo do 8 dní po tom, keď sa stal vykonateľným rozkaz na vypratanie, že sa do 15 dní do bytu nastahuje alebo že v tejto lehote v ňom ubytuje svoje ženaté (vydaté) dieťa, alebo ak nejde o obec uvedenú v § 3 ods. 2, svojich rodičov.

## **Pridelovanie vojenských bytov**

### **§ 28**

Vojenské byty prideluje náčelník so súhlasom výkonného orgánu miestneho národného výboru. Výkonný orgán miestneho národného výboru neodoprie súhlas, ak sa prideluje byt za podmienok § 18.

### **§ 29**

(1) Proti rozhodnutiu náčelníka o pridelení vojenského bytu nemôže sa vlastník domu odvolať. Inak platia o právnych dôsledkoch pridelenia vojenských bytov primerane ustanovenia § 20 ods. 2 a §§ 21 a 22.

(2) Taktiež ustanovenia §§ 23, 25 a 26 sa primerane vzťahujú aj na vojenské byty.

### **§ 30**

Náčelníci vedú zoznamy vojenských bytov, ktoré pridelili. O týchto zoznamoch platí obdobne ustanovenie § 15 ods. 3.

### **§ 31**

Vlastník domu môže dať do užívania byt domovníkovi a dojednať s ním pracovný pomer len so súhlasom miestneho národného výboru.

## **ODDIEL 3 VÝMENY BYTOV**

### **Privolenie výkonného orgánu miestneho národného výboru**

### **§ 32**

(1) Vymeniť byty je dovolené iba s privolením výkonného orgánu miestneho národného výboru.

(2) Predmetom výmeny v zmysle tohto ustanovenia môže byť tiež prenajatá časť bytu vlastníka rodinného domčeka.

(3) Výkonný orgán miestneho národného výboru dá privolenie na výmenu, ak sa dosiahne účelnejšie využitie bytového priestoru.

### **§ 33**

Privolenie miestneho národného výboru sa nevyžaduje na výmeny bytov stavebných bytových družstiev (§ 6 ods. 3) a podnikových bytov vystavaných v podnikovej bytovej výstavbe z vlastných voľných prostriedkov podnikov a iných zdrojov, ktoré možno podľa platných predpisov na tento účel použiť, bytov v domoch jednotných roľníckych družstiev, vojenských bytov a bytov Ministerstva vnútra. Privolenie na výmenu je však potrebné, ak je takým bytom iba jeden z bytov, ktoré sa majú vymeniť.

### **§ 34**

#### **Súhlas vlastníka domu**

Súhlas vlastníka domu je potrebný na výmeny bytov stavebných bytových družstiev, bytov vystavaných v podnikovej bytovej výstavbe z vlastných voľných prostriedkov podnikov a z iných

zdrojov, ktoré možno na tento účel použiť, bytov v domoch jednotných roľníckych družstiev, podnikových bytov a družstevných bytov, ako aj na výmenu prenajatej časti bytu vlastníka rodinného domčeka (§ 32 ods. 2).

### **Právne dôsledky privolenia na výmenu**

#### **§ 35**

Vlastník domu môže sa proti rozhodnutiu výkonného orgánu miestneho národného výboru o privolení na výmenu odvolať len vtedy, ak sa vyžaduje na výmenu jeho súhlas.

#### **§ 36**

(1) Rozhodnutím výkonného orgánu miestneho národného výboru, ktorým bolo dané privolenie na výmenu, vznikajú medzi užívateľmi bytov, ktorí sa na výmene dohodli, a vlastníkami domov nájomné pomery. Tým istým dňom sa končia doterajšie právne pomery čo do užívania týchto bytov.

(2) Nájomné pomery vznikajú dňom, keď sa rozhodnutie výkonného orgánu miestneho národného výboru o privolenie na výmenu stalo vykonateľným. Ustanovenie § 22 platí obdobne.

#### **§ 37**

### **Neplatnosť privolenia na výmenu**

Ak si užívatelia bytov, ktorí sa dohodli na výmene, skutočne bez vážnych dôvodov nevymania byty do lehoty, ktorú určí výkonný orgán miestneho národného výboru v rozhodnutí o privolení na výmenu, predpokladá sa, že privolenie nebolo dané.

#### **§ 38**

### **Zrušenie nájomných zmlúv**

(1) Ak zistí dodatočne výkonný orgán miestneho národného výboru, že výmena bola dojednaná zo ziskuchtivých dôvodov alebo len naoko, aby sa zastrela obídene ustanovení tohto zákona, môže výkonný orgán miestneho národného výboru vyhlásiť do 6 mesiacov po vzniku nových nájomných pomerov (§ 36) nájomné zmluvy o vymenených bytoch za zrušené.

(2) Lehota 6-mesačná je zachovaná, ak začne v nej výkonný orgán miestneho národného výboru konanie.

#### **§ 39**

### **Výmeny vojenských bytov**

(1) Na výmenu vojenských bytov je potrebné privolenie náčelníka. Nevyžaduje sa však súhlas vlastníka domu.

(2) Ak ide o výmenu vojenských bytov, ktoré sú v rôznych obciach, náčelník dá privolenie na výmenu vtedy, ak výmena je v súlade so záujmami plnenia služobných povinností a zodpovedá plánu ubytovania spracovanému Ministerstvom národnej obrany.

(3) O právnych dôsledkoch privolenia na výmenu vojenských bytov platia obdobne ustanovenia §§ 35 a 36. Taktiež ustanovenia §§ 37 a 38 sa primerane vzťahujú i na výmeny vojenských bytov.

## **ODDIEL 4 PODNÁJMY BYTOV**

### **§ 40**

#### **Privolenie výkonného orgánu miestneho národného výboru**

(1) Užívateľ bytu môže dať svoj byt celkom alebo sčasti do podnájmu alebo do obdobného užívania (ďalej len „podnájom“) iba s privolením výkonného orgánu miestneho národného výboru. Podnájom v tomto zmysle však nie je, ak prijme užívateľ do bytu príslušníkov svojej rodiny alebo svojho zaťa (nevestu).

(2) Výkonný orgán miestneho národného výboru nemôže odoprieť privolenie k podnájmu

1. ak dáva zamestnanec organizácie, ktorý bol služobne vyslaný do cudziny, do podnájmu celý byt inému zamestnancovi tej istej organizácie a ak sa zaviazá organizácia podnájomníkovi, že ho po zrušení podnájomnej zmluvy zapíše do poradníka zamestnancov organizácie alebo ak dáva do podnájmu celý byt osoba, ktorá odišla na brigádu alebo dojednala v inej obci pracovnú zmluvu s časovo obmedzeným záväzkom;
2. ak dáva užívateľ časť svojho bytu do podnájmu uchádzačovi zapísanému do poradníka (§§ 9 a 11).

(3) Ustanovenia predchádzajúcich odsekov sa nevzťahujú na vojenské byty.

### **§ 41**

#### **Podnájmy vojenských bytov**

K podnájmu vojenských bytov alebo ich časti je potrebné privolenie náčelníka.

## **ODDIEL 5 UVOLŇOVANIE BYTOV**

### **Článok 1**

#### **Všeobecné ustanovenia o rozkazoch na vypratanie**

### **§ 42**

#### **Rozkazy na vypratanie**

(1) Výkonný orgán miestneho národného výboru môže vydať za podmienok určených v §§ 49 až 58 užívateľovi bytu rozkaz, aby ho do určitej lehoty vypratol (ďalej len „rozkaz na vypratanie“).

(2) Ak sa užíva byt na podklade zmluvného pomeru s vlastníkom domu, vyhlási výkonný orgán miestneho národného výboru v rozkaze na vypratanie tiež nájomnú alebo inú zmluvu o užívaní bytu za zrušenú.

#### **Vykonateľnosť rozkazov na vypratanie**

### **§ 43**

(1) Užívateľ bytu sa môže proti rozhodnutiu miestneho národného výboru, ktorým sa vydáva rozkaz na vypratanie, odvolať do 15 dní. Vlastník domu sa však môže odvolať len vtedy, ak sa týka rozkaz na vypratanie bytu stavebného bytového družstva, bytu vystavaného v podnikovej bytovej výstavbe z vlastných voľných prostriedkov podniku a z iných zdrojov, ktoré možno na tento účel

použiť, bytu v jednotnom roľníckom družstve, podnikového bytu, vojenského bytu, bytu Ministerstva vnútra alebo družstevného bytu.

(2) Odvolaniu proti rozkazu na vypratanie nemožno odňať odkladný účinok.

(3) Rozkaz na vypratanie je vykonateľný len vtedy, ak ho potvrdí okresný súd. Súd potvrdí rozkaz, ak je vydaný v súhlase so zákonom, inak ho zruší.

(4) O návrhoch na potvrdenie rozkazu na vypratanie rozhoduje súd, v obvode ktorého je sídlo miestneho národného výboru, ktorý vydal rozkaz.

#### § 44

(1) Súd rozhodne o návrhu po ústnom pojednávaní uznesením do 3 týždňov po tom, keď mu došli spisy výkonného orgánu miestneho národného výboru, ktorý vydal rozkaz. Ak je však na spoľahlivé rozhodnutie súdu potrebné, aby konanie, vykonané výkonným orgánom miestneho národného výboru, sa doplnilo, počíta sa lehota odo dňa, keď na súd došli spisy o doplnenom konaní.

(2) Účastníkom konania je užívateľ bytu, proti ktorému smeruje rozkaz na vypratanie, a vlastník domu. O konaní upovedomí súd tiež výkonný orgán miestneho národného výboru, ktorý vydal rozkaz na vypratanie.

(3) Pokiaľ sa neustanovuje inak, platia pre konanie pred súdmi ustanovenia prvej časti občianskeho súdneho poriadku; neplatia však ustanovenia §§ 129 až 131. Proti uzneseniu súdu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.

#### § 45

Ustanovenia § 43 ods. 2 až 4 a § 44 sa nevzťahujú na rozkazy na vypratanie bytu, do ktorého sa osoba nasťahovala svojmocne.

### Právne dôsledky rozkazov na vypratanie

#### § 46

Užívateľ bytu je povinný na rozkaz na vypratanie ho vypratať do určenej lehoty, ktorá nesmie byť pri bytoch získaných protiprávne (§ 57 ods. 1) kratšia než 3 dni, v ostatných prípadoch potom kratšia než 15 dní.

#### § 47

(1) Lehota na vypratanie sa počíta odo dňa, keď sa rozkaz na vypratanie, ako i pridelenie náhradného bytu stali vykonateľnými, ak bol pridelený náhradný byt v tom čase už vypratáný, inak odo dňa jeho vypratania. Ak sa nemusí užívateľovi bytu prideliť náhradný byt (§ 61), počíta sa lehota na vypratanie odo dňa, keď sa rozkaz na vypratanie stal vykonateľným.

(2) Lehota na vypratanie bytu sa predlžuje o čas nutný na úpravu náhradného bytu.

#### § 48

S užívateľom bytu sú na rozkaz na vypratanie povinní sa vysťahovať i príslušníci jeho domácnosti, ako aj iné osoby, ktoré bývajú v byte okrem užívateľa bytu a príslušníkov jeho domácnosti.

## Článok 2

### Dôvody na vydanie rozkazu na vypratanie

#### § 49

##### Byt, ktorý sa neužíva alebo užíva občas

Výkonný orgán miestneho národného výboru môže vydať rozkaz na vypratanie bytu, v ktorom jeho užívateľ, ktorý nemá iný byt, bez vážnych dôvodov nebýva alebo býva iba občas.

#### § 50

##### Byt, ktorého užívateľ zomrel

(1) Výkonný orgán miestneho národného výboru môže vydať rozkaz na vypratanie bytu, ktorého užívateľ zomrel, ak byt nebol vypratáný do jedného mesiaca po jeho smrti.

(2) Rozkaz na vypratanie z tohto dôvodu nemožno vydať, ak bývajú v byte príslušníci užívateľovej rodiny, ktorí s ním žili v deň jeho smrti v spoločnej domácnosti a nemajú vlastný byt, alebo za tej istej podmienky osoby, ktoré s ním žili v spoločnej domácnosti najmenej rok pred jeho smrťou a starali sa o spoločnú domácnosť alebo boli na neho odkázaní svojou výživou.

#### § 51

##### Dva byty

(1) Užívateľovi, ktorý má dva byty, môže výkonný orgán miestneho národného výboru vydať rozkaz, aby jeden z nich vypratával. To platí aj vtedy, ak majú dva byty manželia (druh a družka).

(2) Za druhý byt v tomto zmysle sa nepovažuje jednotlivá obytná miestnosť v rodinnom domčeku, ktorý je na vidieku, ak ju používa pre svoje zotavenie alebo na ošetrovanie záhrady vlastník domčeka alebo príslušník jeho rodiny a ak bývajú tieto osoby v inej obci, než v ktorej je domček.

(3) Výkonný orgán miestneho národného výboru nevydá rozkaz na vypratanie podľa odseku 1,

1. ak ide o byt, o ktorom jeho užívateľ sa vyjadrí, že si ho ponechá ako jediný byt;
2. v prípadoch hodných osobitného zreteľa, najmä ak má dva byty v rôznych obciach významný vedecký alebo umelecký pracovník, ktorý druhý byt nevyhnutne potrebuje pre svoju prácu, alebo zodpovedný verejný činiteľ.

#### § 52

##### Vypratanie nadmerného bytu

(1) Výkonný orgán miestneho národného výboru môže vydať užívateľovi nadmerného bytu rozkaz na jeho vypratanie.

(2) Byt sa považuje za nadmerný

- a) ak je súhrn podlahovej plochy obytných miestností najmenej dvojnásobok výmery vypočítanej podľa § 69 ods. 1, alebo
- b) ak presahuje úhrn podlahovej plochy obytných miestností výmeru vypočítanú podľa § 69 ods. 1 o plochu, ktorá sa rovná aspoň ploche dvoch alebo viac obytných miestností tohto bytu.

(3) Ak rozdelí výkonný orgán miestneho národného výboru vypratáný nadmerný byt (§ 68 ods. 2), musí jeden z takto vytvorených bytov prideliť pôvodnému užívateľovi nadmerného bytu, ak o to

požiada do 15 dní po tom, keď sa rozkaz stal vykonateľným (§ 43) a ak je tento byt počtom i rozmermi obytných miestností vzhľadom na počet príslušníkov užívateľovej domácnosti primeraný jeho bytovej potrebe.

(4) Rozkaz na vypratanie nadmerného bytu nemožno vydať, ak býva jeho užívateľ vo vlastnom rodinnom domčeku alebo v rodinnom domčeku príslušníka svojej rodiny.

### § 53

#### **Vypratanie bytu pre neplatenie nájomného**

(1) Výkonný orgán miestneho národného výboru môže vydať rozkaz na vypratanie bytu, ak nájomník dlhuje nájomné (vedľajšie platby spojené s užívaním bytu), pokiaľ jeho výška nie je sporná, aspoň za tri mesiace, vlastník domu ho doporučeným listom upomenul a povolil mu aspoň 15-dennú lehotu na zaplatenie a ak nájomník nezaplatil dlhovanú sumu ani do tejto lehoty.

(2) Rozkaz na vypratanie bytu možno vydať i vtedy, ak užívateľ bytu nezaplatí miestny poplatok z bytu za 6 mesiacov alebo ak presahuje dlhovaná suma poplatku nájomné alebo cenu užívania bytu za tri mesiace.

(3) Rozkaz podľa odseku 1 nemožno vydať, ak súd začal konanie o návrhu vlastníka domu na privolenie na výpoveď pre nezaplatenie ročného nájomného alebo ak bol taký návrh právoplatne zamietnutý.

### § 54

#### **Vypratanie bytu pre chovanie sa jeho užívateľa**

(1) Výkonný orgán miestneho národného výboru môže vydať rozkaz na vypratanie, ak bol nájomník alebo príslušník jeho domácnosti odsúdený pre trestný čin, spáchaný v súvislosti so spolunažívaním v dome na jeho spoluobyvateľoch, alebo potrestaný pre porušenie základných pravidiel spoločenského spolunažívania v dome, a ak nepožiada vlastník domu na výzvu príslušného výkonného orgánu miestneho národného výboru súd o privolenie na výpoveď.

(2) Rozkaz podľa odseku 1 nemožno vydať, ak súd začal konanie o návrhu vlastníka domu na privolenie na výpoveď nájomnej zmluvy z dôvodov uvedených v odseku 1 alebo ak bol taký návrh právoplatne zamietnutý.

(3) Ustanovenie odseku 1 možno primerane použiť aj voči iným užívateľom bytov než nájomníkom, ako i voči osobám, ktoré bývajú v byte okrem užívateľa bytu a príslušníkov jeho domácnosti s privolením výkonného orgánu miestneho národného výboru. Rozkaz na vypratanie z tohto dôvodu nemožno však vydať užívateľovi bytu, ktorý býva vo vlastnom rodinnom domčeku alebo v rodinnom domčeku príslušníka svojej rodiny.

### § 55

#### **Byt rozvedených manželov**

(1) Ak nedôjde pri rozvode manželstva medzi manželmi k súdnej dohode o spoločnom byte a ak nie je žiadny z nich ochotný sa z bytu dobrovoľne vysťahovať, môže výkonný orgán miestneho národného výboru na žiadosť jedného z rozvedených manželov, aby im umožnil oddelené bývanie, uložiť niektorému z nich, aby sa z bytu vysťahoval. Pri rozhodovaní o takejto žiadosti musí výkonný orgán prihliadať na záujmy maloletých detí.

(2) Ustanovenie odseku 1 nemožno použiť, ak by sa mal rozvedený manžel vysťahovať z vlastného rodinného domčeka alebo z rodinného domčeka príslušníka svojej rodiny, pokiaľ ním nie je jeho dieťa.

**§ 55a****Vypratanie bytu v prospech vlastníka rodinného domčeka**

Miestny národný výbor môže vydať rozkaz na vypratanie bytu nájomníkovi, ktorý býva v rodinnom domčeku a bez riadneho dôvodu odmieta svoj byt uvoľniť pre nasťahovanie vlastníka tohto domčeka alebo jeho ženatého (vydatého) dieťaťa, hoci nájomník má možnosť presťahovať sa do iného bytu, ktorý má všetky náležitosti náhradného bytu (§ 62).

**§ 56****Vypratanie z dôvodu všeobecného záujmu**

(1) Výkonný orgán miestneho národného výboru môže vydať rozkaz na vypratanie bytu,

1. ak sa má budova, ktorá je v socialistickom vlastníctve, celkom alebo sčasti použiť na uskutočnenie podrobného alebo zastavovacieho plánu alebo na vykonanie asanácie alebo v naliehavom záujme socialistickej výstavby na iné účely než na bývanie;
2. ak došlo pri inej budove vyvlastnením k prechodu vlastníckeho práva alebo k obmedzeniu výkonu tohto práva, aby sa budova mohla celkom alebo sčasti použiť na účely uvedené pod č. 1;
3. ak bola obytná budova alebo jej časť prikázaná do užívania podľa § 13 vládneho nariadenia č. 50/1955 Zb. o niektorých opatreniach na zabezpečenie poľnohospodárskej výroby.

(2) Vláda môže určiť ďalšie prípady, v ktorých možno vydať rozkaz na vypratanie z dôvodu všeobecného záujmu.

**§ 57****Byt získaný protiprávne**

(1) Výkonný orgán miestneho národného výboru vydá rozkaz na vypratanie bytu, ktorý niekto nadobudol nezachovávajúc predpisy o hospodárení s bytmi alebo na podklade nepravdivých alebo neúplných údajov alebo tým, že dosiahol pridelenie bytu trestným činom.

(2) Výkonný orgán miestneho národného výboru môže tiež uložiť osobám, ktoré bývajú v byte okrem užívateľa bytu a príslušníkov jeho domácnosti bez privolenia tohto výkonného orgánu, aby sa z bytu vysťahovali.

**§ 58****Vypratanie vojenských bytov a bytov Ministerstva vnútra**

Výkonný orgán miestneho národného výboru môže na návrh náčelníka alebo krajskej správy vydať rozkaz na vypratanie vojenského bytu alebo bytu Ministerstva vnútra, ak bol jeho užívateľ služobne premiestnený do inej obce a v tejto obci je pre neho zabezpečený iný vojenský byt alebo byt Ministerstva vnútra ako náhradný.

**ODDIEL 6****NÁHRADNÉ BYTY****§ 59****Pridelenie náhradného bytu**

(1) Užívateľovi bytu, ktorý ho má vypratať na rozkaz na vypratanie, a osobám, ktoré bývajú v takomto byte okrem užívateľa a príslušníkov jeho domácnosti, ako aj iným osobám, ktoré sú

povinné na rozkaz výkonného orgánu miestneho národného výboru sa z bytu vysťahovať, musí byť pridelený náhradný byt.

(2) Náhradný byt musí byť pridelený zároveň s vydaním rozkazu na vypratanie alebo rozkazu na vysťahovanie.

## § 60

### Poskytnutie náhradného ubytovania

Namiesto náhradného bytu možno poskytnúť náhradné ubytovanie

1. osobám, ktoré bývajú v byte, ktorý má byť vypratáný, okrem užívateľa bytu a príslušníkov jeho domácnosti s privolením výkonného orgánu miestneho národného výboru (§ 48);
2. užívateľovi bytu, ktorý v ňom býva bez vážnych dôvodov iba občas a je povinný na rozkaz výkonného orgánu miestneho národného výboru ho vypratať (§ 49);
3. osobám, ktoré bývajú v byte okrem užívateľa a príslušníkov jeho domácnosti s privolením výkonného orgánu miestneho národného výboru a sú na rozkaz tohto výkonného orgánu povinní sa z bytu vysťahovať (§ 54 ods. 3);
4. rozvedenému manželovi, ktorý je na rozkaz výkonného orgánu miestneho národného výboru povinný sa z bytu vysťahovať (§ 55 ods. 1), ak mu pri rozvode neboli zverené do výchovy jeho maloleté deti.

## § 61

### Výnimky

Výkonný orgán miestneho národného výboru nie je povinný prideliť náhradný byt ani poskytnúť náhradné ubytovanie

1. osobám, ktoré bývajú v byte, ktorý má byť vypratáný, okrem užívateľa bytu a príslušníkov jeho domácnosti bez privolenia výkonného orgánu miestneho národného výboru (§ 48);
2. užívateľovi bytu, ktorý v ňom bez vážnych dôvodov nebýva a je povinný ho na rozkaz výkonného orgánu miestneho národného výboru vypratať (§ 49);
3. užívateľovi dvoch bytov, ak je povinný na rozkaz výkonného orgánu miestneho národného výboru jeden z nich vypratať (§ 51 ods. 1);
4. užívateľovi bytu, ktorý ho získal protiprávne a je povinný na rozkaz výkonného orgánu miestneho národného výboru ho vypratať (§ 57 ods. 1);
5. osobám, ktoré bývajú v byte okrem užívateľa a príslušníkov jeho domácnosti bez privolenia výkonného orgánu miestneho národného výboru a sú povinné na rozkaz tohto výkonného orgánu sa z bytu vysťahovať (§ 57 ods. 2).

## § 62

### Náležitosti náhradného bytu

(1) Náhradný byt musí byť zdravotne nezávadný, ako aj inak spôsobilý na obvyklé užívanie a zdravotne vhodný a musí počtom i rozmerami obytných miestností byť vzhľadom na počet príslušníkov domácnosti budúceho užívateľa primeraný jeho bytovej potrebe.

(2) Osobám, ktoré bývajú v menších než primeraných bytoch a ktoré sú povinné vypratať zamestnanecký alebo domovnícky byt preto, že bez vážnych dôvodov prestali vykonávať svoje zamestnanie, s ktorým je spojené užívanie bytu, možno prideliť náhradný byt o rovnakom úhrne podlahovej plochy, ako je byt, ktorý má byť vypratáný. Obdobne možno postupovať proti osobám, ktoré sú povinné vypratať byt pre neplatenie nájomného.

(3) Náhradný byt sa prideluje v tej istej obci; v inej obci možno ho prideliť len v prípadoch uvedených v §§ 49 a 58.

(4) Ustanovenia odsekov 1 a 2 platia i o náhradných bytoch pri súdnej exekúcii vypratáním bytu (§ 556 O.s.p.).

### **§ 63**

#### **Všeobecné ustanovenie o náhradnom ubytovaní**

Kde sa v tomto zákone hovorí o náhradnom byte, rozumie sa tým, pokiaľ nie je ustanovené inak alebo z povahy veci nevyplýva niečo iné, tiež náhradné ubytovanie.

### **§ 64**

#### **Vykonanie rozkazu na vypratanie súdnou exekúciou**

(1) Ustanovenia §§ 60 a 61 platia aj vtedy, ak rozkaz na vypratanie, ktorý vydal výkonný orgán miestneho národného výboru z niektorého z dôvodov uvedených v týchto ustanoveniach, má sa vykonať súdnou exekúciou.

(2) Vysťahovaným osobám, ktorým výkonný orgán miestneho národného výboru nie je povinný prideliť náhradný byt ani poskytnúť náhradné ubytovanie (§ 61), musí byť i pri súdnej exekúcii prechodne poskytnuté prístrešie, než si budú môcť zadovážiť riadne ubytovanie.

## **ODDIEL 7**

### **SŤAHOVACIE VÝDAVKY**

### **§ 65**

(1) Výkonný orgán miestneho národného výboru nahradí užívateľovi bytu, ktorý je povinný ho vypratať na rozkaz na vypratanie z dôvodu všeobecného záujmu (§ 56), sťahovacie výdavky. Úhrada týchto výdavkov ide na vrub organizácie, v prospech ktorej sa byt vypratáva.

(2) Iným užívateľom, ktorí sú povinní vypratať byt na rozkaz na vypratanie, môže miestny národný výbor nahradiť sťahovacie výdavky celkom alebo sčasti, ak nemožno od užívateľa bytu spravodlivo požadovať, aby ich uhradil zo svojho. Pri rozkazoch na vypratanie vojenských bytov alebo bytov Ministerstva vnútra podľa § 58 uhradzuje tieto výdavky vojenská správa alebo krajská správa Ministerstva vnútra. Pri rozkazoch na vypratanie v prospech vlastníka rodinného domčeka (§ 55a) uhradzuje sťahovacie výdavky osobe, ktorá je povinná vypratať byt, vlastník rodinného domčeka.

## **TRETIA ČASŤ**

### **ZACHOVANIE A ROZŠÍRENIE BYTOVÉHO PRIESTORU**

### **§ 66**

#### **Zlučovanie bytov**

Bez súhlasu výkonného orgánu miestneho národného výboru nemožno byt ako celok ani jeho jednotlivé časti pripojiť k susedným bytom.

### **§ 67**

#### **Užívanie bytov na iné účely než na bývanie**

(1) Užívať byty alebo ich časti na iné účely než na bývanie možno iba so súhlasom výkonného orgánu miestneho národného výboru.

(2) Tento súhlas možno dať len vtedy, ak je to nutné v naliehavom záujme socialistickej výstavby štátu a ak nemožno uspokojenie tohto záujmu hospodárne dosiahnuť iným spôsobom.

**§ 68****Zriaďovanie a delenie bytov**

(1) Výkonné orgány miestnych národných výborov môžu upraviť na byty miestnosti, ktoré sú určené alebo ktoré sa užívajú na iné účely než na bývanie.

(2) Deliť byty môže výkonný orgán miestneho národného výboru len vtedy, ak možno vykonaním potrebných stavebných zmien a prác vytvorí z uvoľneného bytu dva alebo viacej samostatných stavebne uzavretých bytov s vlastným príslušenstvom.

(3) Vykonávacie predpisy určia podmienky, za akých môže výkonný orgán miestneho národného výboru vykonávať stavebné práce, uvedené v predchádzajúcich odsekoch, a spôsob ich finančnej úhrady.

(4) Ustanovenia predchádzajúcich odsekov sa nevzťahujú na vojenské byty.

**ŠTVRTÁ ČASŤ****MIESTNY POPLATOK Z BYTOV****§ 69****Predmet poplatku**

(1) Miestnemu poplatku z bytov podliehajú byty, pri ktorých pripadá z úhrnu podlahovej plochy obytných miestností na užívateľa bytu a každého ďalšieho príslušníka jeho domácnosti viacej než 12 m<sup>2</sup>; ak býva v byte s jeho užívateľom aspoň jeden príslušník jeho rodiny, pripočíta sa k súčtu tejto výmery podlahových plôch ešte 6 m<sup>2</sup>. Z bytu ktorý tvorí iba jediná obytná miestnosť a v ktorom býva iba jedna osoba, platí sa miestny poplatok vtedy, ak podlahová plocha tejto miestnosti, prípadne s pripočítaním podlahovej plochy priamo osvetlenej a priamo vetrateľnej neobytnej kuchyne, presahuje 20 m<sup>2</sup>. Pritom sa neprihliada na obytné miestnosti, ktoré sa užívajú na iné účely než na bývanie.

(2) Miestny poplatok sa platí tiež z bytov alebo ich častí, ktoré sa užívajú na iné účely než na bývanie.

**§ 70****Základ pre vyrubovanie poplatku**

(1) Miestny poplatok z bytov uvedených v § 69 ods. 1 sa platí z tej časti podlahovej plochy, ktorá prevyšuje výmeru tam určenú. Vykonávacie predpisy môžu určiť odchýlky, najmä pre prípady, keď zdravotný stav užívateľa bytu alebo príslušníkov jeho domácnosti nevyhnutne vyžaduje, aby tieto osoby bývali v oddelenej miestnosti.

(2) Miestny poplatok z bytov alebo ich častí, ktoré sa užívajú na iné účely než na bývanie, platí sa z celej ich podlahovej plochy.

**PIATA ČASŤ****SPOLOČNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA****§ 71****Presun pôsobnosti**

(1) Národný výbor hlavného mesta Prahy môže určiť, že niektoré úlohy podľa tohto zákona bude z dôvodu účelnosti obstarávať sám.

(2) Mestské národné výbory v Bratislave, Brne, Ostrave a Plzni môžu určiť so súhlasom krajského národného výboru, ktoré úlohy podľa tohto zákona budú z dôvodu účelnosti obstarávať.

## § 72

### Konanie vo veciach vojenských bytov

(1) Pre konanie, ktoré vykonávajú podľa tohto zákona náčelníci, platia predpisy o konaní vo veciach správnych (správny poriadok).

(2) O odvolaní proti rozhodnutiu náčelníka podľa tohto zákona rozhoduje náčelník príslušnej krajskej vojenskej ubytovacej a stavebnej správy.

## Rodinné domčeky

### § 73

Rodinným domčekom sa rozumie dom, pri ktorom z úhrnu podlahovej plochy všetkých miestností pripadajú aspoň dve tretiny na byty a ktorý obsahuje najviac päť obytných miestností, nepočítajúc do toho kuchyne, alebo pri ktorom pri väčšom počte týchto miestností nepresahuje úhrn podlahovej plochy obytných miestností (§ 76) 120 m<sup>2</sup>.

### § 74

#### Výhody, priznané týmto zákonom vlastníkom rodinných domčekom, prislúchajú tiež

1. požívateľom rodinných domčekom, ako i osobám, ktorým prislúcha vecné právo užívania bytu v rodinnom domčeku, ak bolo vecné bremeno, zodpovedajúce právu požívania alebo právu užívania pre vlastnú potrebu, zriadené pred 1. januárom 1957;
2. dlhodobým nájomníkom rodinných domčekom, ktoré sú národným majetkom, a čakateľom družstevných rodinných domčekom.

### § 75

#### Pojem bytu

(1) Bytom sa rozumie jednotlivá miestnosť alebo súbor miestností, ktoré sú podľa rozhodnutia stavebného úradu určené na bývanie a môžu slúžiť tomuto svojmu účelu ako samostatné bytové jednotky.

(2) V pochybnostiach, či jednotlivá miestnosť alebo súbor miestností je samostatným bytom, rozhodne stavebný úrad.

### § 76

#### Obytné miestnosti

(1) Za obytnú sa považuje priamo osvetlená a priamo vetrateľná miestnosť s podlahovou plochou aspoň 8 m<sup>2</sup>, ktorú možno priamo alebo dostatočne nepriamo vykurovať a ktorá je vzhľadom na svoje vnútorné usporiadanie a vybavenie určená na bývanie.

(2) Za týchto podmienok považuje sa za obytnú miestnosť i kuchyňa s podlahovou plochou nad 12 m<sup>2</sup>. Pri takýchto kuchyniach sa pri zisťovaní výmery podlahovej plochy obytných miestností počíta iba časť podlahovej plochy, o ktorú je kuchyňa väčšia než 12 m<sup>2</sup>.

(3) V pochybnostiach, či určitá miestnosť má povahu miestnosti obytnej, rozhodne stavebný úrad.

**§ 77****Podnikové byty**

(1) Za podnikové byty sa považujú byty, ktoré 31. decembra 1956 boli organizácie oprávnené prideľovať svojim zamestnancom, ako i jednotlivé byty, ktoré organizácie získali alebo získajú po 31. decembri 1956 zo štátnej bytovej výstavby pre trvalé ubytovanie vlastných zamestnancov.

(2) V zmysle tohto zákona sa za podnikové byty nepovažujú byty vystavané v podnikovej bytovej výstavbe z vlastných voľných prostriedkov podnikov a z iných zdrojov, ktoré možno na tento účel použiť (§ 27 č. 2).

**§ 78****Vojenské byty**

(1) Vojenskými bytmi sa rozumejú

1. všetky byty v obytných domoch, určených výhradne pre ubytovanie vojakov z povolania a jednotlivé byty, ktoré vojenská správa získava z novej bytovej výstavby;
2. v iných domoch byty, ktorých užívateľmi boli 1. januára 1957 vojaci z povolania, vynímajúc však byty,
  - a) ktoré majú povahu podnikových bytov alebo bytov zamestnaneckých;
  - b) ktoré sú v domoch družstiev alebo v rodinných domčekoch.

(2) Vojenské byty uvedené v odseku 1 č. 2 strácajú túto svoju povahu, ak po 1. januári 1957 prestal byť užívateľ bytu vojakom z povolania, alebo užívateľom výmenou bytu sa stala osoba, ktorá nie je vojakom z povolania, alebo byt bol pridelený inej osobe než vojakovi z povolania.

**§ 79****Byty Ministerstva vnútra**

Za byty Ministerstva vnútra sa považujú byty v obytných domoch určených výhradne pre ubytovanie príslušníkov Ministerstva vnútra v činnnej službe a jednotlivé byty, ktoré krajská správa získava z novej bytovej výstavby.

**§ 80****Spoločné ustanovenie pre podnikové byty, vojenské byty a byty Ministerstva vnútra**

Podnikové byty, vojenské byty a byty Ministerstva vnútra nestrácajú svoju povahu, ak bol dom zverený do správy domovej správe; v týchto prípadoch sa príslušnej organizácii, náčelníkovi alebo krajskej správe zachováva právo účastníka súdneho konania v nájomných veciach. Vykonávacie predpisy určujú, ktoré práva, ktoré vo veciach upravených týmto zákonom patria vlastníčkovi domu, prislúchajú v týchto prípadoch, ako aj pri vojenských bytoch uvedených v § 78 ods. 1, organizácii, náčelníkovi alebo krajskej správe.

**§ 81****Byty významných vedeckých a umeleckých pracovníkov a zodpovedných verejných činiteľov**

Pri posudzovaní bytovej potreby významných vedeckých a umeleckých pracovníkov a zodpovedných verejných činiteľov prihliadajú výkonné orgány miestnych národných výborov aj na to, aby výmera bytu zodpovedala povahe a spoločenskému významu ich práce; to platí najmä pri prideľovaní bytov podľa §§ 18 a 19 a pri rozhodovaní podľa § 52.

**§ 82****Byty zo štátnej bytovej výstavby**

Národné výbory hospodária s bytmi zo štátnej bytovej výstavby tak, aby štátna bytová výstavba predovšetkým

1. napomáhala rozvoju tých odvetví a závodov, ktorých prevádzka je podmienená presídlením stálych pracovných síl do blízkosti pracovísk;
2. zabezpečovala ubytovanie pracovníkov nevyhnutných služieb;
3. poskytovala ubytovanie rodinám nižších príjmových kategórií, najmä rodinám s viacerými deťmi, v miestach so zvýšenou potrebou pracovných síl pre základné priemyslové odvetvia.

**§ 83****Príslušníci rodiny**

Príslušníkom rodiny užívateľa bytu sa rozumie manžel (manželka), príbuzní v priamom pokolení (i z osvojeného pomeru) a súrodenci.

**§ 84****Príslušníci domácnosti**

(1) Za príslušníkov domácnosti užívateľa bytu sa okrem príslušníkov jeho rodiny a jeho zaťa (nevesty) považujú aj iné osoby s ním príbuzné alebo zošvagrené, ktoré, nemajúc vlastný byt, žijú s užívateľom v jeho byte a starajú sa o spoločnú domácnosť alebo sú na neho odkázané svojou výživou alebo vzhľadom na svoj zdravotný stav sú odkázané na jeho starostlivosť.

(2) Za príslušníkov domácnosti sa považujú aj osoby, ktoré za plat obstarávajú domáce alebo iné práce (gazdiná a ošetrovatelka), ako i družka (druh) užívateľa bytu, ak je matkou (otcom) jeho dieťaťa alebo ak žije s ním v spoločnej domácnosti aspoň tri roky.

**Výnimky z pôsobnosti zákona****§ 85****Tento zákon sa nevzťahuje**

1. na budovy, ktoré užíva cudzí štát na účely svojho zastupiteľského úradu alebo pre ubytovanie jeho predstaviteľov a zamestnancov, ani na byty týchto osôb v iných domoch, pokiaľ tieto osoby nie sú československými občanmi;
2. na budovy, ktoré na svoje účely užívajú orgány medzinárodných organizácií a inštitúcií a na byty členov a zamestnancov týchto orgánov, pokiaľ týmto orgánom, ich členom a zamestnancom prislúchajú podľa medzinárodného práva, medzinárodných zmlúv dojednaných s Československou republikou alebo podľa osobitných predpisov diplomatické výhody a imunity;
3. na budovy určené pre prechodné ubytovanie, na budovy určené pre ubytovanie mládeže pripravujúcej sa na povolanie a na iné internáty a na budovy ústavov sociálnej starostlivosti;
4. na vojenské objekty, vojenské sídliská so zvláštnym určením a na objekty ozbrojených súčastí Ministerstva vnútra;
5. na zamestnanecké byty.

**§ 86**

(1) Zamestnaneckými bytmi sa rozumejú byty zriadené pri verejných alebo prevádzkových budovách, ako aj byty vystavané pri prevádzkových objektoch, pri zdravotníckych zariadeniach alebo pri ústavoch sociálnej starostlivosti a užívané vo všetkých prípadoch pre ubytovanie

zamestnancov, ktorí sú poverení strážením týchto budov (objektov, ústavov a zariadení), alebo sú z iných služobných dôvodov povinní v nich bývať preto, že inak by bola ohrozená prevádzka podniku (ústavu, zariadenia), alebo znemožnený výkon ich zamestnania.

(2) V pochybnostiach, či určitý byt má povahu bytu zamestnaneckého, rozhodne po prejednaní s organizáciou a so závodným výborom základnej organizácie Revolučného odborového hnutia miestny národný výbor.

### **§ 87**

O bytoch v budovách cirkví a náboženských spoločností a ich zložiek, ako i o bytoch určených v iných budovách pre ubytovanie duchovných cirkví a náboženských spoločností, môže miestny národný výbor robiť opatrenia podľa tohto zákona len so súhlasom okresného národného výboru.

### **§ 88**

#### **Neplatnosť zmlúv o bytoch**

Nájomné (podnájomné) a iné zmluvy o užívaní bytov alebo ich častí dojednané po začiatku účinnosti tohto zákona proti jeho ustanoveniam alebo proti vykonávacím predpisom k nemu vydaným sú neplatné.

### **§ 89**

#### **Pomer k doterajším predpisom**

(1) Zrušujú sa všetky predpisy, ktoré sú v rozpore s ustanoveniami tohto zákona, najmä sa zrušuje zákon č. 138/1948 Zb. o hospodárení s bytmi. Pokiaľ sa právne predpisy dovolávajú ustanovení zákona č. 138/1948 Zb. alebo vykonávacích predpisov k nemu vydaných, rozumejú sa tým v budúcnosti príslušné ustanovenia tohto zákona a vykonávacích predpisov k nemu vydaných.

(2) Zrušujú sa ustanovenia § 4 ods. 2 až 5 a §§ 5, 6 a 12 zákona č. 94/1950 Zb. o ubytovaní brannej moci a Sboru národnej bezpečnosti.

### **§ 90**

#### **Vykonávacie predpisy**

Ústredný úrad pre veci národných výborov vydá predpisy potrebné na vykonanie tohto zákona.

### **§ 91**

#### **Začiatok účinnosti**

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januárom 1957, ustanovenia §§ 52, 69 a 70 však až 1. júlom 1957; vykoná ho minister miestneho hospodárstva po dohode so zúčastnenými členmi vlády.

**Zápotocký v. r.**

**Fierlinger v. r.**

**Široký v. r.**

**Dr. Kyselý v. r.**

1) Zákon č. 27/1959 Zb. o družstevnej bytovej výstavbe.

